

HRVATSKA RIEČ

Predplatna cijena: na godinu K. 12 — Za po godine K. 6 — Za Šibenik na godinu donasanjem u kuću K. 12. — Za Inozemstvo na godinu K. 12 suviše poštarski trošak. — Pojedini br. 10 para. — Plativo i utuživo u Šibeniku.

Izlazi srijedom i subotom

Uredništvo, uprava i Tiskara lista nalazi se u ulici Bazilike sv. Jakova. — Oglasi, priobčena pisma i zahvale tiskaju se po 30 para pet redak ili po pogodbi. — Nefrankirana pisma ne primaju se. — Rukopisi se ne vraćaju.

Što ostaje nam Hrvatima?

Nagodba austro-ugarska je u rajsatu, može se reći, primljena. Predsjednik austrijskog ministarstva podio je nekoliko ministarskih stolica i tako osjegurao potrebitu vescinu. Stranke, koje su do jučer briesle proti Magarima, kao Luegherova, glasovat će za nagodbu, jer imaju svoje minstre.

Na manjinu, osobito na Hrvate, nijedna od tih stranaka ne će se ni obazirati, a najmanje ona, koja nas je razdvajala u domovini u ime Velike Hrvatske u Velikoj Austriji. I ona će proći preko nas na dnevni red, na glasovanje nagodbe, kao da nas nikad nije bilo. Austrijska vlada pak već je prije izjavila, da za nju Hrvatska ne lo stoji, da ona po zakonu pozna samo ugarski sabor.

Da će pak i ugarski sabor u ogromnoj većini glasovati za nagodbu, o tom nema nikakve dvojbe. Tamo se razprava može otezati, aii zaprijetiti glasovanje ne će se moći, jer se već vidi, da su Magari izgubili svaki ljudski stid, te da će u potrebiti sve moguće, du skrše hrvatsku obstrukciju. A da će ju skruti prije ili posle, nema dvojbe.

Predpostaviv sve ovo, pitamo, što ostaje nam Hrvatima? Ako ne možemo zaprijetiti glasovanje ni u Beču, ni u Pešti; ako ne možemo zabraniti uzakonjenje našeg političkog i gospodarskog robstva, što možemo, što nam ostaje da radimo?

Odgovor je prilično lak, jer se s naše strane ne radi, nego priznati ili ne priznati današnje uredbe, uzakoniti ili ne uzakoniti naše robsko stanje. Radi se dakle o tom, hoće li Hrvati i ovog puta uzakoniti nagodbu ili ne će.

Što znači za nas nagdoba svak već može vediti, jer jedino duševni sliječi mogu govoriti, da nam ona što zajamčuje. Po njoj je Hrvatska nerazdjeљiva dio Ugarske, ban je služba Magara, hrvatsko gospodarstvo je u tudijim rukama. Po njoj Hrvatska plaća tudje dugove, izrabljivana je, osakačena, razdvojena, razudjena. Po njoj mi Hrvati smo tudijinske sluge.

Razumije se, naravno, ako smo ljudi, da ovi u ovakvu nagodbu ne možemo i ne smijemo mi uzakoniti, a još manje priznati za konom, koji bi nas vezao na izpunjenje njegovog. Ako smo ljudi, mi ne možemo i ne smijemo nego raditi, da ovo nezakonito stanje prestane, da se promeni, da se na našu narodnu korist pobjoša. Dakle mi moramo raditi za naše narodne potrebe, da budemo naime svoji, da drugi s nama ne gospodari, da nas drugi ne izrabljuju, da budemo u jednu rieč ujedinjeni i nezavisni.

Ovo nije ništa idealna, ovo je naša nužda narodna, koju moramo izpuniti, ako hoćemo da živimo svojim životom. Radi ovoga ne treba da se dielim u idealiste i materijaliste.

Politika naroda ne priznaje te diobe, jer čovjek, jer narod imade i duševni i tjelesni potreba, koje ne može jedne od drugih odjeftiti, a ni zadovoljiti. Narod može udovoljiti svojim potrebama jedino ako sam sebi posveti sve svoje sile i duševne i tjelesne.

Ovoga ne može naš narod činiti u današnjem stanju, niti će moći, ako se opet uzakoni novo nesretni stanje novom nagodbom.

Ne ostaje dakle nego da uznamo isto rādi, kao Hrvati u Hrvatskoj, da nastojimo izpuniti dužnosti, koje nam se kao narodu u našoj domovini nameću. Ili ovo ili priznati svoje robstvo. Drugog izbora nema. A buduću dužnost mi, kao narod, ne možemo izpuniti ni u Beču ni u Pešti, jer je tamo sudbina nagodbe, odnosno naša već odlučena, to nam ne ostaje nego da ju izpunjamo u svojoj domovini.

U Pešti, odnosno u Beču, mi Hrvati možemo učiniti sve moguće, da do nagdobe ne dodje, ali kako je mogućnost izključena, da bi u tom mogli uspijeti, ne ostaje nam nego tame prosvjedovati proti nezakonitom postupanju. Ali to ne bi bilo dobastno, jer Hrvati ne bismo ni svojim prislučem sudjelovali pri konjenju svoga robstva. Ne ostaje im dakle konjenju svoga robstva. Ne ostaje im neko izači iz svih onih zakonodavnih tiela,

koja bi imala uzakoniti tu austro-ugarsku nagodbu.

Na taj način spasila bi se barem čast i ponos narodni, a ujedno i korist i budućnost naroda. Jer evo, stavimo se za čas na zakonito stanovištu, koje nam daje obstojeću nagodbu. § 4. izričito kaže, da se u buduće (posle g. 1868.) slijedi temeljni zakoni i nagodbe samo zakonitim sudjelovanjem kraljevine Dalmacije, Hrvatske i Slavonije stvarati mogu.

Ako hrvatski delegati dakle pri glasovanju nagdobe budu sjedili u „zajedničkom“ saboru u Pešti, oni će tu zastupati Hrvatsku, i na godbu se biti stvorena „zakonitim sudjelovanjem“ Hrvatske.

Naprotiv ako oni, uz dolinu izjavu, ostave sabor u Pešti, nagodba će biti stvorena bez „zakonitog sudjelovanja“ Hrvatske, illi drugim riečima, ona ne će imati zakonite vrednosti za naš narod.

Naravna je stvar, da će i uzprkos tega nagdoba biti glasovana. Ali po §. 60. nagodbe „Zakoni, koje će zajedničko zakonodavstvo za kraljevinu Hrvatsku, Slavoniju i Dalmaciju stvoriti, imaju i u hrvatskom tekstu, podpisanim od Njegova Veličanstva, izdavati te saboru imenovanih kraljevina pošlijati.“

Poslije nego dakle Hrvati izdaju iz Pešte ostaje im sabor hrvatski, gdje oni mogu primiti ili odbiti stvorenu nagodbu.

Tu u saboru hrvatskom, ako se hoće, može se razviti borba, koja nam je onemogućena u Pešti i Beču. Tu može se opetovati borba od god. 1861. i kašnje do 1867. Tu se može odkazati nagdoba, tu se može savziti ona borba, o kojoj je govorio ministar predsjednik Beck, kad je rekao, da je „zakonito sudjelovanje“ stvar državno-pravna između Ugarske i Hrvatske. Tu u saboru hrvatskom u tom pitanju mogu se naći složne sve hrvatske stranke, koje hoće da naš narod žive boljim životom. Tu u saboru hrvatskom može se odlučiti hoćemo li biti robovi magjarski ili ne.

Sve stranke mogu tu doći do zajedničkog djelovanja, do zajedničke borbe, koju nije moguće da narod ne bi podpisao iz svih svojih sile. Ali do pogreške od god. 1868. ne smije se doći. Popustiti se ne smije. Borbu valja voditi do kraja.

Eto, to je sve, što ostaje raditi: prenjeti borbu na njezinu naravno područje, predati ju u skrste, ipak bi u slogu i zajednički rad svih stranaka bila okrunjena uspjehom.

Nu sa sve to hoće se dobre volje, slike i zajedničkog rada, hoće se otačbeništa, namornog rada, a mi ne znamo hoće li svega toga biti.

Htjeli smo samo opomenuti otačbenike, da je još moguće odkloniti od Hrvatske prokletstvo nagdobe, htjeli smo iztaknuti, da mogu sve stranke, samo ako hoće, biti složne u obrani domovine, htjeli smo dokazati, da ima uspješnije polje za borbu, nego su tudijinski parlamenti.

Parlementarno izvješće.

Beč, 11. studenoga.

Hrvatski delegati u Beču.

U četvrtak u 9 sati prije podne držao je zajednički dogovor. Istomu su prisutstvovali članovi hrvatske delegacije i članovi „Sveze južnih Slavena“. Sjednicom je ravnio dr. Ivčević. Iza predsjednika pozdravao je delegat Zagorac.

Uzme rieč, te u sve tančine izvještiti prisutne o sadašnjem položaju hrvatske delegacije u budimpešlanskom saboru, kao i o načinu, kako će se hrvatska delegacija držati u Budimpešti. Iza ovog izvješćaja izrazio je delegat Zagorac želju, da bi u hrvatski zastupnici u Beču u ovoj borbi proti zajedničkom tlačitelju hrvatskih pravica bili pri ruci. Prisutni su sa osobitom paziovljivošću pratili Zagorčev izvješće, a neke potankosti istoga djelovale su na njih, da u sjednici nije falio izraza ogorčenja nad magjarskim vjerolomstvom. Kad je

delegat Zagorac mal ne suznim okom dovršio svoje izvješće predsjednik dr. Ivčević otvorio razpravu vrhu podstrama izvješćaja. Razprava se vodila puna dva sata. U istoj su sudjelovali osim izaslanika hrvatske delegacije mal ne svi hrvatski zastupnici, a sa strane Slovenaca gorvorili su dr. Ploj i načelnik Hribar. Za vremе razprave palo je lieph i zanosnih rieči, a kulan svecišanog časa ovog dogovora bio je bez dvojbe onaj trenutak, kada su dr. Ploj u ime štajerskih, a načelnik Hribar u ime kranjskih slovenskih zastupnika izjavili, da su pripravni s braćom Hrvatima uzdržati borbu na obranu hrvatskih narodnih prava. Pri svrštu dogovora bi konstantirano da je između „Sveze južnih Slavena“ i hrvatske delegacije u Budimpešti postignut sporazum, koji će se stanovište zaузeti prama nagdobi u oba parlamenta, a diočni člubovi odlučiti u svoje vreme svaki za se prama prilikama, kojim će se sredstvom služiti da li obstrukcijom, da li zgodnom opozicijom. Na koncu dogovora bi izdana uredovna objava, u kojoj se javlja, da je u konferenci članova „Sveze južnih Slavena“ i izaslanika hrvatske delegacije bila potvrđena solidarnost južnih Slavena.

Objed u počast izaslanika.

Sa strane „Sveze južnih Slavena“ bio je isti dan priredjen objed u počast hrvatskih delegata. Isti je trajao od dva do pet sati po podne. Preko pečenoga zaređače nazdravice, sve jedna milija i rođoljubnija od druge, da ti srde raste motreći ono oduševljenje između Srba, Hrvata i Slovenaca.

Plula doktoru Becku.

Kako čujem, uredovni komunike izpadak ovog dogovora nije se ni najmanje svidio ministru predsjedniku dr. Becku. U vladinim se krugovima drži kao stalno, da se je na dogovor zaključilo u oba parlamenta obstruirati proti nagodbenoj osnovi, a kao odgovor vlade na eventualnu obstrukciju „Sveze južnih Slavena“ ministar je predsjednik dr. Beck, čim mu se je dala prigoda, na pitanje da Laginja o razjašnjenju članka petoga u nagodbenoj osnovi, gdje je govor o konsumnom dacijsu za brašno u Dalmaciji, izjavio, da on ne će dozvoliti nikakvu obstrukciju proti nagdobi, koju će se poduzeti na račun tudjih trošaka. Kako čujem zast. Laginja, kao član odbora za nagodbu, ne će ostati dužan ministru predsjedniku za ovu opazku.

Akcija proti Hribaru.

U predprošlom sam vam izvješćaju naveo bio razloge radi kojih su razloga napredak i liberalni Slovinci odobravali gradnju dalmatinske željeznice preko Kranjske. Pitanje da li će se ova željeznicu doduše graditi ne će zavisiti o držanju Slovenaca i Hrvata prama nagodbenoj osnovi. Na ovu su se izjavile sve velike stranke osim socijalnih demokrata, po tomu je njezina gradnja osigurana. Glasovanjem pak Hrvata i Slovenaca proti nagodbenoj osnovi ne će se ići za tim da se osuštju primjene nagdobe, već da će austrijskoj vladi izkaže nepovjerenje. Za ovu okolnost znadi veoma dobro članovi „Slovenskog Kluba“, ali jer oni u izjavi načelnika Hribara, da će on s njegovim drugovima podupirati Hrvate u njihovoj borbi, nalaze oni dobrana gradiva, da povедu proti njemu cielu hajku u njegovom izbornom srežu. U toj su hajci klerikalni Slovinci uspjeli tako da se oni nadaju, eće zastupnika Hribara prisiliti da položi svoj zastupnički mandat, jer se je u borbi proti austrijskoj vladi izrazio solidarnim sa Hrvatskim zastupnicima. (Sumnjam da baš to, — op. ured.)

Kandidati za namjestničko mjesto.

Imena raznih kandidata za budućeg namjestnika Dalmacije puke su kombinacije. Ministar predsjednik Beck barem za sada ne misli o imenovanju jednog generala za dalmatinskog namjestnika. On ima pred očima tri druge osobe. Na prvom mjestu stoji ministarski savjetnik u ministarstvu unutarnjih posala gospodin Antonio Simonielli, Talijanac. Na drugom mjestu u listi vladinih kandidata za dalmatinskog namjestnika nalazi se dvorski savjetnik kod

upravnog vrhovnog suda Karl Truxa, a tek se na trećem mjestu u ovoj listi nalazi ime dvorskog tajnika Josipa Mardegana.

Između eventualia, koja se obično nalaze na svrsi svakog dnevnog reda jedne sjednice, nalazi se i ime mladoga literata barunića Chlumeckoga.

Austro-ugarskoj nagodbi

osigurana je većina glasova u zastupničkoj kući. Promjene osoba u kabinetu preuzeo je dr. Beck u uvjet, da će mu dotične stranke, kojima pripadaju novi ministri glasovati za nagodbu i za proračun. Protiv nagodbi glasovati će češki i njemački radikali, kao i većina članova „Sveze južnih Slavena“. Zanimivo je zabilježiti, da su moravski njemački agrari na viest, da je parlamentarni klub njemačkih agrilaca zaključio glasovati za nagodbu, stvor zaključak, u kojem prosvjeduju proti nagodbi.

Generalna debata

je počela danas u 11 sati prije podne u odboru za nagodbu vrhu nagodbene osnove. Pošto je osnovni osigurana većina glasova, a jer se u istoj ne može promijeniti nijedna točka, te već jutros pogovara da razprave vrhu osnove u odboru ne će trajati mnogo dana, tim više što dr. Beck želi i zahtjeva jednu „rasčes Erledigung“. Možda će već ove sedmice početi drugo čitanje nagodbene osnove u kući.

Rješenje ministarske krize.

Jučerašnja „Wiener Zeitung“ donaša imenovanja novih ministara: Portafel ministra trgovine dobio je mladočen profesor dr. Fiedler; onaj poljodjelstva kršćanski socijal dr. Ebenhoch, zast. Peschka, njemački agrarac, portafel njemačkog i zast. Prašek, češki agrarac, onaj češkog zemaljskog ministra, Dr. Gessmann bio je imenovan ministrom bez portafelja. Fml. pl. Georgiu bi povjeren vođstvo posala ministarstva obrane, a David pl. Abramovitz određen je kao presumtivni poljski ministar. U sjednici od utorka novi će se ministri predstaviti zastupničkoj kući.

Uztuk kamatništvu.

Kod našeg naroda, osobito poljodjelskoga, vladale su i vladaju dobro uvek takove prilike, koje mu upravo onemogućuju napredak i blagostanje. Najbolji je tome dokaz svedjeno izseljivanje. Još se nisu stvorili uslovi, po kojima bi poljodjelac mogao doći do prometnog kapitala. Nestašica takog kapitala ljuto se osvjećuje, jer ni bolji težak radi ne može da se okrepi, pače mora svoj trud prodavati za malu korist. Naravski da uz ovake prilike nije moguće govoriti o napredku u blagostanju. Tenuku kao da je sudjeleno, da ostane svedj pri staroj, da se ne pridigne, jer državni i drugi danjaci uvek rastu, a faktori, koji te danjake pobiru ne namiču narodu nikakovih novih izvora dobitka ili rada.

Po tome kad se ne nabi ništa poduzimalo, težačko naše gospodarstvo morallo bi sigurno propasti. Kod nas ne vidimo još ni to, da bi državna uprava stvarala ili barem unahrdjivala gospodarstvene i društvene uvjete, koji bi poljodjelskim prihodima mogli podići cijene; državna uprava ni najmanje ne ide za tim, da baš poljodjelskoj ruci olakoti jetinu vjesnjisu, a malo se pak još uvek brine da utuce nesnosnu, skupu kamatničku vjesnjisu.

Kamatništvo je najviše steglo poljodjelca, a onda je i poljodjelac isti počeo, da se ka matništvom okoristi. Kamatništvo se tjeraj na više načina, ali ponajviše novcem, marvom, zemljistom i robom.

Novcem se tjeraj kamatništvo na najgrdniji način, pa sve da se i upotrebe „zakonite“ kamate. Kamatnike obično zajmi dužniku manje novca, nego li upiše u obveznicu, a onda se baš gadna trgovina vodi u pitajući rok, jer kamatni ustanovi takav rok za izplatu, kad zna da dužnik nije u stanju da platiti, pa se za to, kad mine taj rok, mora naravski napraviti nova obveznica. Na taj način već u samu godinu dana pozajmljena glavnica poveća se za

80–100%, i više. Dužnik siromak mora to sve da trpi, jer tužiti ne smije. Ta odluke da platiti troškove parnice?

Kako se vidi, proti svemu tome zlu slabo mogu da pomožu svi zakoni, sve pouke. Hoće se našem težaku pomoći, a ta pomoć mu se može dati jedino i izključivo ustanovljenjem zgodnih vjereskih i zajmovnih blagajna.

Nećemo puno govoriti o kamatništvu, što se tijera blagom, zemljistom i robom, jer je i taj način izrabljivanja težakog truda dobro poznat, a može da postoji samo uz bledu, uz neznanje i uz lakoumnost mnogih naših težaka.

Rodoljubni rad ne ide dakle samo za tim da vojuje za političku narodna prava, već i za tim, da narod oslobođi bledu, da ga digne iz neznanja i da ga uputi, kako će moći napredovati, a ne nazadovati.

Zakoni proti kamatništvu nisu do sada ništa učinili, niti će učiniti. Treba tu intezivna rada oko pomaganja i pridruživanja naroda iz revolje, u koju ga je jedino težko kamatništvo bacilo.

Najjači, najuspješniji uztuk proti kamatništvu jest jefina i zgodna vjerasija. Izustvo je dokazalo, da je kamatništvo gotovo izčezalo ondje, gdje su se ustanovile blagajne za zajmove i štednju.

Ustanovljenje tih blagajna najlepša je pomoć našem narodu, a to se već pokazalo na svim onim mjestima, gdje su vodjenje tih blagajna preuzeuli ljudi zauzetni za pučko dobro, ljudi pošteni i rodoljubni. Na tim mjestima te blagajne svaki dan sve to više članova broje, jer pružaju težaku, najpovoljnije uvjete za sve njegove različite male i velike potrebe.

Narod je to već dobro i uvidio, pa je nade, da će ove koristne ustanove proširiti svoj blagotorni upliv svagdje, gdje god ima našega težaka i da će mi one, same one, stvoriti takove uvjete, po kojima će u nedalekom budućnosti moći da se nadje u boljim prilikama.

Za to preporučamo rodoljubima u svakom našem mjestu, da se živo zauzmu oko ustanovljenja blagajna za zajmove i štednje, da gađe već takove obstoje, neka razviju što veću, jaču djelatnost.

Na taj način bit će najuspješnije utučeno i kod nas pogubno i sramotno kamatništvo.

Naši dopisi.

Sinji.

(Dvije na odgovor „N. Jedinstvu“). Već u tri broja imade u „N. Jedinstvu“ stalna rubrika pod naslovom: „Iztraga u Sinju“, u kojoj se bavi sa revizijom sinjske občine. Ne znamo, čemu bi prepisali toliko zauzimanje Stražičića za sinjske stvari, nu nećemo mnogo pogrešiti, ako užvodimo, da mu je i sada onaj isti motiv, koji je Stražičiću nadahnjivao one lažne izvještaje o sinjskim izborima, u kojim je uza-lud lomio kopije za propalog kandidata dinastije. Smješno je pak u stvari, što je Stražičić jednako nespretan sada, kad od hiljada radi kruni i pô, kojo je za vrijeme izbora bio nespretan, kad je sa izvještajem o skupštini na Dicmu od stolna gradio hiljadu. Već prije od samih pregleda, znade Antonije, da je sve u podpunom redu nadjeno, samo što svojoj čitalačkoj publici ne razjasnjuje, čemu onda još sveudjil pregledaže vremene utamam? Valjda to, da rezultatom iztrage osupnu Stražičića i njegove miljenike onako, kako ga je začudio izpadak sinjskih izbora. Galgenhumor, koji Piero sa Stražičićem sada prodaje spram utvrđenih činjenica i hladnih brojaka, može jedino

služiti za obsjenjeni prostotu, pak nam je dosta, da smo odkrili tendenciju, za kojom ide pisani „N. Jedinstvu“, te dok je iztraga u toku, nećemo se njom baviti, a na koncu ćemo da poručimo Stražičiću i Pieru, da manjini občinskoj vjećici ne raste zazubice za časti občinskog načelnika i prvog prisjednika, već joj je jedino do toga, da se občinskom imovinom upravlja sdušno i na občinu koristi, te da se unapred više ne dogodi, da pazarbri budu odobreni en block, jer je u njima ždroj, lok, kroko.

Imotski.

Poslije burne sjednice 15. listopada 1907. občinski vjećnici upraviše slijedeću brozajku Zemaljskom Odboru u Zadru: Podpisani občinski prisjednici i vjećnici prosvjeduju protiv nezakonitom postupku načelniku pri današnjoj sjednici občinskog vjeća u Imotskom, pritužuju se tom Zemaljskom Odboru prativa njegovu samovoljnom postupku. Iza pročitanja izvješće načelnik Tripalo nije htio postaviti na glasovanje četiri rezolucije predložene od prisjednika Colombani, podkrijpljene od vjećnika Tomicića, Miroševića i Bilića, a na zahtjev ogromne većine vjećnika. Pošto je u istima bio sadržan protest protiv njegovom samovoljnom dievoljanju i onom prisjedniku Jerkoviću, ogorčeni vjećnici i um protestu istupili su iz vjećnice i s tim prekinuli daljnje djelovanje. Molimo da se zatraži popratno pismo izvješće prisjednika Colombani postavljenim rezolucijama. Mirko Colombari prisjednik, Juraj Ivanović, Ante Mirošević, Joko Vlajić, Stevo Jurić, Tomić Ivan, Jozo Bilić, Fra Mate Gmečić, Nikola Mrkonjić, Tručcolo Remigij, Ivan Vučemilović, Alfonz Bittinger, Fra Ivan Tonković.

Svršetkom mj. listopada bila je poslana pritužba u istom smislu, podpisana od 17. vjećnika Grema da vidimo!

Novus.

je: Bartul Granić, umirovljeni nadučitelj; predsjednik: Mate Radonić; tajnik-blagajnik: Aleks Devčić; knjižničar: M. Drviš; odbornici: Ivan Miošić, Mate Kačić-Tržić; zastupatelji društva: nadučitelj P. Antićić. Prvi je sastanak društva o Božiću. Evala svjetskom učiteljstvu!

Glagoljica i crkveni spor u Tribunu.
Odnosno na vies, iznešenu u predprošlom broju našega lista, javljaju nam župljan trubnici ove uroze njihove ogorčenosti.

Između njihovih opravdanih razloga evo ovoga kao glavnoga. Tribunici naselejni u Amerikani poslaše na dar župskoj crkvi u rođnom im mjestu kip sv. Ante. Trebalo je kip blagosloviti, pa je za to župnik na želju puka pozvao p.m. oca Antonija Pravdicu, trećoreda-glagoljaša iz samostana Privč-Luke, za blagoslov uz glagoljsku sv. misu. Došao otac Pravdica, nu za njim sa kurije i zabrana funkcije, jer da će istu obaviti latinski župnik-dekan šibenski kanonik Karadolić. Fratar glagoljaš vratio se među zidine pričekog samostana, preč. Karadolić došao na posvećenje kipa, a narodu omiljeli dušobrižnik premješten za pomoćnika u Zlarin! Taj inad prama svemu selu ljuto je upokao onaj inaće bogoljubnog naroda, pa zaključiće ne zalaziti u crkvu. Vodilički kapelan, određeni ekskurzor za Tribunj, otišao na Sve Svetе misiti u Tribunj i našao u crkvi samu — dvojicu naselenjica.

Dvojimo da li za ovo znade presvj. biskup, jer mislimo, da ovakova šta ne bi dopustio.

† **Fra Augustin Zubac.** Na 7. tek. mј. premijnu u Mostaru jedna od najmarkantnijih ličnosti, ne samo u redovničkim krugovima, nego u cijeloj Bosni i Hercegovini, fra Augustin Zubac. On je prevadio svu karijeru, koju je uobiće u izgledu jednog franjevca. Sin kršne Hercegovine pokaza se veoma bistar i darovit, te ga poslije svršena novičnjata poslaše u Italiju na dalje nauke. Gdje je god bio svagdje sljivo medju prvimi. Vršio je u domovini od službe kapelana pa sve do tajnika biskupova, do redodržavnika. Obnašao je u redu i zadaču vizitatora po raznim pokrajinama Hrvatske i Njemačke. Svršiv svoju službu u Rimu, povratio se Hercegovinu. Odatle nakon malo vremena poslaše ga u Albaniju da uredi poslove franjevačkih misija. Službe i napori, koji iz njih slijede, oslabile fizično zdjavitve Zubčevu. Zubac ostavlja za sobom lijevu usponu. Celi franjevački red će ga ubrojiti u čisto veoma zaslužnih svojih članova, a hercegovačka redodržava u njemu gubi svoga preporoditelja, kojega će težko moći nadaknati. Bio je veoma učen čovjek. Zanimao se za literaturu i po svojim silama podupirao svaki hrvatski narodni pokret. Vječni mu pokoj i slava!

Seoska blagajna u Igranim. — Pišu nam iz Igrana, da se je onđe ustanovila seoska blagajna. Ravneteljem blagajne izabran je g. Petar Antićić.

Narodna radnička organizacija u Pu-
iju. Istarsko najmještvo potvrdilo je pravila „Narodne radničke organizacije“ u Pulji, koja će biti od velikog zamašaja za onamošće hrvatsko i slovensko radništvo.

Zrinjsko-Frankopanska sokolska župa.
Na poziv podstarešine Hrvatskoga Sokolskoga Saveza brata Cezara Akačića sastali se prošli dana na Sušaku izaslanici primorskih sokolskih društava i osnovali Zrinjsko-Frankopansku sokolsku župu sa sjedištem na Sušaku. Ova župa obuhvaća sokolska društva iz Bakra, Crikvenice, Bibrija, Delnice, Drage, Gužine i Sušaka. Župskim je staročenjem jednoglasno odabran brat C. Akačić, podstarešinom I. Kučić, starešina sokola u Bakru, tajnikom br. G. Supilo, blagajnikom I. Dobrića, vodjom L. Jernejc, rezivorizom: I. Polić iz Crikvenice, prof. Žirković iz Bakra i I. Kretić, upravitelj štiediona u Delnicama. Sa malom preinakom prihvaćena su osnovana pravila sokolskih župa, ujedno je zaključeno, da primorska sokolska društva osnuju veslački odjel.

Ruski glas o hrvatskoj politici. U ruskom listu „Moskovske Vjesdomosti“ bio je neki dan obširno i vrlo ilepo očrtan naš odnošaj i naša borba spram Magjara. Tu se veli, da Magjari svojvojeno krše hrvatske zakone i čine nasilje Hrvatskoj, koja se posvuda i u svim zakonima zove „Regnum Croatae“ (čitat: Kroa-cije) u t.j. kraljevstvo Hrvatsko, a Magjari bi rado silom da Hrvatska bude dio Ugarske. Borba Hrvata, veli taj ruski list, mogla bi imati veliko značenje za unutarnji sklad habsburške monarkije, a može biti sudobnosna i po Ugarsku, bude li vodila i nadalju ovakvu politiku nasilja.

↗ **Zagreb električno razsvjetljen.** Napokon je i naš glavni grad dobio električnu svjetlost, na kojom se onđe odavno čeznulo. Uvezena je dvostruka vrst svjetlosti, ljubicasta i crvenasta. Kad Zagreb dobije još i električni tramvaj, bit će udovoljeno opet jednom od modernih zahajeva naše gizdave priestolnice.

Slavlje „Maticice Slovenske“ Naredne godine proslavit će „Matica Slovenska“ 400-godišnjec svoga slovenskoga pisca Fr. Trubarju književnom „Spomenicom“ i svečanom „Akademijom“; istodobno bit će, i to lipnju, kongres „Jugoslav. književnika i novinara“ u Ljubljani.

Novi listovi. U Virovitiči povela se akcija, da se osnuje koalicioni list kao uzrok frankovackom „Virotičaninu“. Na čelu toj akciji stoji parolj Veliko Lukšić i gospodin dr. Oton Gavrančić. — Od 5. t. mј. izlazi na Reci novi dnevnik „Corriere“.

Najznamenitije djelo u svoj svjetskoj književnosti. Tolstoj napisao je djelo, koje je nazvao „Krugom štiva“. Izšao je u ruskom originalu prošle zime u Moskvi, a nekako istodobno i u českem prevodu naknadom najpozuzetnijega českoga naknadnika Jana Laichtera u Pragu.

Splitska demokratska gospoda baš su krasna, osobito u poslu sinjske občine i brašna. Što smo dali prostora dopisnicima iz Sinja, da mogu ustat proti samovolji Tripalović, demokrati splitski ustaju na nas; da smo fratarski, a oni, demokrati, tobož proti fratrima uznimaju u zaštiti gospodu proti puku. Naravno da je demokrati, kao što će biti do male demokrati ustajati na nas i radi toga, što uzmijemo u zaštitu pula u imotskom pašaluku. Naravno, znamo i za što.

U pitaju brašna splitska gospoda su malo bezočna kao obično. Nisu u Dalmaciji samo dina mlina, nego ih ima na desetke, ne pišemo mi radi Šupušku, nego radi jetinje cene brašna, radi koristi težaka. Jer neka sutra ovi naši milnovi budu uništeni, Dalmacija je širom otvorena ugarskom brašnu bez ikakve konkurenje, a to znači, da će ugarski milnovi onda nadati cene kakve hoće, te ne bi kruh pojefitio, nego poskupio. U Dalmaciji će osim toga radi filoskere biti puno više žitija u budućem nego da sada. Velikom konkurenjom iz Ugarske ovom žitu će ciena u velike pasti, a to je opet na Štetu upravu puka, težaka, kojem sjeurno ne će se moći izplati gojiba žitija uz širom otvorena vrata ugarskom brašnu. A ipak taj naš puk morat će nadoknadi onih 250.000 kruna poreza i u put se još braniti skupljim kruhom i zapustiti gojibtu.

Đe je ovako, ne treba puno razmišljati, ta nisu za ništa Magjari oko toga radili, nu bilo kako bilo, što pišemo da se ona nemaju razumijavati; porez da se ne može ukinuti, nego samo odgoditi. A tad da će sefjak biti teže plati. Težko ti je nama sirotinji! Nekoliko seljaka bilo podiglo prijavu filoskericne zaraze. Izšao povjerenstvo. Žali Bože troška, Odputa nikavoke. Da još na poreznu vlast da Ravnateljnicu iz Zadra ne prispijelo. Onda: da iko prijave činio, slabu uperio. Prijave da bi morale slediti po „Posjednim Listovima“ i ne po „Zemljistniku“. Ovaj je odgovara „Posjednim Listovima“. A „Zemljistnik“ uredjen i zatvoren već je dvanaest godina. Ljetnici i kariontovi kod mjeraca očeviđnost. Težko vuku čekajući iz selu večeru! Tako i nama sejacičima: nadajuće se u činovnike.

— Nu ipak do bi se i tome pomoći? Neće občina; ne mare mjeraci očeviđnost. A ti, kao glavar, najavi za sve svoje poreznike mjesta. Prijavi prikolicu odluku imenovanja glavarem ili načeli nadnevacki i broj iste.

— A može li se tako? — Može. Hoćeš li, da ti ja ovdje prijavi napišem?

— Ne cu. Uzeti će me občina na Zub. Nači će ona načina. Bit će smrtnut. A volim, da ja na drugomu jašem, nego drugi na meni.

— Dvie te volje. Samo cu ti reći to: da stado, tvoj sela povjerenje je vuku. Onda se vi

ne smimo ni na vladu ni na vladine ljude tužiti. Vidis. I oni bi mogli uredovno provesti odput po reze na vinogradim zaraženim filoskerom. Kad proglase jedan okoliš učinkujem, zaraženim, znak da vinogradri propadaju. Odmah izsažale se i povjerenstvo i potez pera — odput porez goret. A znaš li ti što je i sto nije rubaču dozvoljeno zapleniti?

— Gdje bih ja to znao!

— A kao glavar, bih morao to znati. Ja ti cu nabratjati: Šta sve nemaju rubač u crkvi, kod gospode, kod činovnika, odvjetnika, Činovnika popova i učitelja zapleniti. To ti i ne treba znati. Kazat cu ti samo, što kod radnika, poljodjelja ne smije zapleniti. Ne smije zapleniti: vjenčani prsten, porodične slike, osim okvira; molitvenice i školske knjige; gotov novac, što očito potječe od kakve podpore iz javnih sredstava u slučaju kakve nevjole, ili od kakva povratak predjuma javnih zaklada; podpore u prirodi, koje se podiže iz javnih sredstava u slučaju kakve nevjole, što zadesi pokrajinu, ili jedan okoliš ili jedno mjesto; predmeti potrebni da lično vrše svoj posao...

— Motika, sjekira, bradva, lemeš, malj, štrajfice i tako napred. U jednu rieć: potrebni alat?

— Drago mi je, da si me shvatio. Onda: odičea, postelja, rublje, pokutstvo i kuhičko posudje, jer predmeti potrebni porezničkoj i činovniku njegove obitelji i služinčadi što živu s njim u zajednici.

— Biljac, sušance, haljina, jačerma, koporan, sadaci, suknje, pregače, koftuše...

— Pomozи bože! Tako je. Pa ni starinsko oružje, ako je usponjeno. Hrana i gorivo, što za 14 dana potrebjuju ukučani, ubrajajući u ove i sluge. Jedna krava muzara, i po izboru vlastnika

— Kakve štrajfice!

— Za skropljene vinograda, liza kule imade i nekoliko kola. A onđe o zidu i nešto ikona.

— I kraljevu sliku zaplenilo!

— Nije. Ne smije se. Ono je moja. Na! Uzmi dvije smokve. Gueni kapac. Rakija ljekarija, vjera i Bog!

— Nu! a što vidju! Ti, striče, zavrgo i krcnu, kad imas toliko hoca vina?

— Svi su gjivali u tebi, sinovče! Sprađa.

Ono su uzorc vina što rubač zaplenio.

— A kako bi, striče; malo pršuta, dva jaja,

pa na tavu; a iz svake boce po prst. Tako ćemo znati: je li rubač vinu mušterja. A nadolje ćemo vodom.

— Ne bih ko ni u oku! Školnik si ti!

— Onda nisam ništa ni rekao. I ti, striče, sve to primio?

— A moram li! Starješina sam mesta. Glavar, službenik občine. Rubač utjerava i občinski prijez.

— A kad ne bih ja, našao bi se drugi.

— Hoćeš li imati Šta koristi?

— Od svakog velikog rubača na dan evan-

cili, a od sitnog pet krajaca.

— A tko ti piati?

— Porezni ured.

— A porezničnu ured stranke.

— Težko će iz svog džepa!

— Kumimi te Bogom! Kako se selo pušta

robiti? Jer ti, kao glavar, nisi se kod občine za svoje mješanje zauzeo? Rubač im sve popukao. Hoće li počekati od gladi i studeni.

— A što bih im ja! Ja občinom ne cu da se zavajdam. A gorivo sam im da: selo ne će moći platiti poreza, jer: rano žito potopila voda; kasno pozabala suša; zeči niti zrna; sieno i djetinja izgorjeli; vinograde unjistila filoskera; u stoku udarla hrdja, i većinom počkra.

— Pa što oni?

— Gjavili ih znali! Tamo nesto pleli: da kako će občina; bez novca da se ona nemaju razumijavati; porez da se ne može ukinuti, nego samo odgoditi. A tad da će sefjak biti teže plati. Težko vuku čekajući iz selu večeru! Tako i nama sejacičima: nadajuće se u činovnike.

— Nu ipak do bi se i tome pomoći? Neće občina; ne mare mjeraci očeviđnost. A ti, kao glavar, najavi za sve svoje poreznike mjesta. Prijavi prikolicu odluku imenovanja glavarem ili načeli nadnevacki i broj iste.

— A može li se tako?

— Može. Hoćeš li, da ti ja ovdje prijavi napišem?

— Ne cu. Uzeti će me občina na Zub. Nači će ona načina. Bit će smrtnut. A volim, da ja na drugomu jašem, nego drugi na meni.

— Dvie te volje. Samo cu ti reći to: da stado, tvoj sela povjerenje je vuku. Onda se vi ne smimo ni na vladu ni na vladine ljude tužiti. Vidis. I oni bi mogli uredovno provesti odput po reze na vinogradim zaraženim filoskerom. Kad proglase jedan okoliš učinkujem, zaraženim, znak da vinogradri propadaju. Odmah izsažale se i povjerenstvo i potez pera — odput poreza goret. A znaš li ti što je i sto nije rubaču dozvoljeno zapleniti?

— Gdje bih ja to znao!

— A kao glavar, bih morao to znati. Ja ti cu nabratjati: Šta sve nemaju rubač u crkvi, kod gospode, kod činovnika, odvjetnika, Činovnika popova i učitelja zapleniti. To ti i ne treba znati. Kazat cu ti samo, što kod radnika, poljodjelja ne smije zapleniti. Ne smije zapleniti: vjenčani prsten, porodične slike, osim okvira; molitvenice i školske knjige; gotov novac, što očito potječe od kakve podpore iz javnih sredstava u slučaju kakve nevjole, ili od kakva povratak predjuma javnih zaklada; podpore u prirodi, koje se podiže iz javnih sredstava u slučaju kakve nevjole, što zadesi pokrajinu, ili jedan okoliš ili jedno mjesto; predmeti potrebni da lično vrše svoj posao...

— Motika, sjekira, bradva, lemeš, malj, štrajfice i tako napred. U jednu rieć: potrebni alat?

— Drago mi je, da si me shvatio. Onda: odičea, postelja, rublje, pokutstvo i kuhičko posudje, jer predmeti potrebni porezničkoj i činovniku njegove obitelji i služinčadi što živu s njim u zajednici.

— Biljac, sušance, haljina, jačerma, koporan, sadaci, suknje, pregače, koftuše...

— Pomozи bože! Tako je. Pa ni starinsko oružje, ako je usponjeno. Hrana i gorivo, što za 14 dana potrebjuju ukučani, ubrajajući u ove i sluge. Jedna krava muzara, i po izboru vlastnika

dve koze i tri ove, ujedno sa zalihom piće i stješi potrebite za njihovo uzdržavanje i nastelj do prve žetve.

— Što mi kažeš, oči moje! A smije li občina za neizvršenu „porednju“, za travarinu ili koju drugu svoju daču to zapleniti?

— Ne smije: nit občina, nit sud, nit porezni ured, niti ijdjeni vlast, pa ni vjerovnik. Kao što ne smije se zapleniti predmete ženi za obvezu i potrebu muzevi, i obratno. A za „porednju“ občina ne smije rubač otica za sina.

— A ako zapleni?

— Upozor. Ne će li odustati, pusti neka nosi. A njeđa tuži za zloporabu ili prekoracanje uredovne vlasti.

— Hajde! Vrana vrani oči ne kopa.

— Nije to tako. Ja, striče, zastao. Moram dalje. Bog!

— Čekaj. Sad će rubač, harambaša i žandari. Pa čemo založiti skupu.

— Ne mogu!

— Da te izpratim na avlju. Mi na avlju, a pred nas rubač i harambaša. Rubač nos stučen, krav.

— A što to? Gdje su žandari? — upita glavar.

Aveo glavar. Namjerio se na vadu — odvratni rubač.

Vada, imala platiti neku taksu. Šta cu mu ja. On da nema, a ima jednu ovcu. Moram da ju godim. On da ne. Pogni, povuci. Vizidmu me šakom medju oči, da sam sve zvjeze ugledao. Priskoče obuzinici. Sgrabe ga i vežu, pa potjeraju u kasarnu.

— To se tebi dogodilo — hoću ja — ko onomu sinu. Imao otac sina, jogunicu. Kad dodji kući: „Zna, čako, pomokrio, sam se čovjeku za pet u opanak“. „Nisi, sinko, čovjeku“ — odvratio bi čaća. Tako jedan dan, tako drugi. Išlo to za više dana: „Čako, pomokrio sam se čovjeku u opanak“. „Nisi, sinko, čovjeku!“ Jednom do tine pinača do tine, to si tinača plaćuci. „Što je sad, sinko?“ upita čaća. „Pomokrio sam se, čako, nekoj vadi u opanak. Vada dovati se špruti, pa uza me i niza me: okrpi, ka okrpi!“ „Nisi, sinko, vadi. Čovjeku, sinko, čovjeku; posvetila mu se“ — zaveća otac. *Tvrdo Tvrđković.*

PORUKE.

Dopisnik — Pokrajina — Odgovor „Dalmatija“ primili, izazi će u narednom broju.

Dopisnik — Lećevica — Žao nam je, ali ne možemo. Javne vlasti mogu izpunjavati svoju, do sad zanemarenu, dužnost i bez javnog kadjenja. Čast našem predbrojniku, ali ne mjenja ništa na stvari što bi i on nuzgredno bio pohvaljen. Na ravnjanje svih naših dopisnika poručujemo Vam: ni u hvaljenju ni u kudjenju ne vodi nos obzir, je li točno naš predbrojnik ili ne. Na zamjerite.

Dopisnik — Sinj — Dopis „Ahilova peta“ kazaskino. Doći će na red u subotu.

NAŠE BRZOJAVKE.

Budućimpešta, 13. Radi nesporazuma u pitanju nagodbe s Austrijom došlo je do krize u neodvisnoj stranci, te je mnogo zastupnika iz nje izstupilo.

Beograd, 13. Trgovački ugovor s Austrijom dobro je primljen u ovdijskim vladnim krovovima.

Hrvatska tiskara (Dr. Krstelj i dr.) Vlastnik, izdavatelj i odgovorni urednik Josip Drezga.

— **OPRAVNIŠTVO**

Astro-Amerikanskog Parobrodarskog

Dioničkog Društva u ŠIBENIKU

oprema putnike iz Šibenika preko Trsta za sve djebove sjeverne i južne Amerike, Aziju, Afriku i Australiju.

Sedmici u polazak.

Odlatci parobroda:

Parobrod „Eugenija“ za New-Orleans 15/11.

„Laura“ za New-York 17/11.

„Alice“ za 24/11.

„Oceania, za Buenos Aires 25/11.

Za potanje obavjesti kao i za prevozne karte, treba se obratiti istom opravnistvu,

— **ŠIRITE** —

— „HRVATSKA RIEČ“!

PODRUŽNICA HRVATSKE VJERESIJSKE BANKE - ŠIBENIK.

BANKOVNI ODJEL

prima uložke na knjižice u konto korenitu u čelu prometu; eskomptuje mjenice, finansira trgovske poslove, obavlja inkaso, pohranjuje i upravlja vrijednine. Devize se preuzimaju najkulantnije. Izplate na svim mjestima tu i inozemstvu obavljaju se brzo i uz povoljne uvjete.

Dionička glavnica

K. 1.000.000

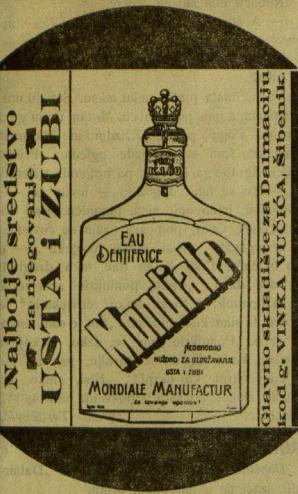
Pričuvna zaklada 100.000
Centralna Dubrovnik - - - - -
Podružnica u Splitu i Zadru.
Priskrbljuje zajmove uz amortizaciju kotarima, općinama, i javnim korporacijama.

MJENJAČNICA

kupuje i prodaje državne papire, razteretnice, založnice, srećke, valute, kupone. Prodaja srećaka na obročno odplaćivanje. Osiguranje proti gubitku kod žrtvenanja. Revizija srećaka i vrijednostnih papira bezplatno. Unovčenje kupona bez odbitka.

ZALAGAONICA

daje zajmove na ručne zaloge, zlatne i srebne predmete, dragi kamenje itd. uz najkulantnije uvjete.

NE ČITATI

samo već kušati se mora
davno prokušani medicinski

STECKENPFERD -

od ljiljanova mlijeka SAPUN

od BERGMANNA i Druga, Draždani i Tetschen na/L. od prije poznat pod imenom BERGMANNOVA SAPUNA

od ljiljanova mlijeka
da se lice oslobođi od sunsanih pjegica,
da zadobije bijeli tein i nježnu boju.

Preplatno komad po 80 para

u drogariji VINKA Vučića
ŠIBENIK.

Banka Commerciale Triestina

prima :

Uložke u krunam uz uložničke Listove:
sa odkazom od 5 dana uz 2 3/4 %

" " 15 " 3 %

" " 30 " 4 1/4 %

Uložke u zlatnim Napoleonima ili u engl. funtima.

(sterlinam) uz uložničke Listove:

sa odkazom od 15 dana uz 2 %

" " 30 " 2 1/2 %

" " 3 " 3 %

NB. Za uložne listove sada u toku, novi kamatnik ulazi u kreplost 15.og Novembra i 10.og Decembra o.g.; izdajene blagajničke doznačnice na donosioca sa škadem od 1 mjeseca uz kamatnik od 1 1/4 %.

Banko-Žiro i Tekući račun. Valuta od dana uloženja, uz kamatnik koji će se ustanoviti; obavlja inkasso mjestnih računa, mjenica glasćih na Trst, Beč, Budimpeštu, Prag i druge glavne gradove Monarhije, te plaća domiće svojim korenistima bez ikakvog troška.

Izdaje uložne knjižice na štednju uz dobit od 3 1/2 %.

Otvara tekuće račune u raznim vrijednostima. Inkassi: Obavlja utjerivanje mjenica na sva mesta inozemstva, odrezaka i izrijebanih vrijednostnih papira uz umjerene uvjete.

Izdaje svojim korenistima doznačice na Beč, Aussig, Bielitz, Brno, Budimpeštu, Carlsbad, Cervignano, Cormons, Cernovicu, Eger, Rieku, Friedek, Gablonz, Goricu, Graz, Innsbruck, Klagenfurt, Lavov, Linz, Olomuc, Pilsen, Polu, Prag, Prossnitz, Dubrovnik, Solnograds, Salzburg, Split, Peplitz, Troppau, Wamsdorf, Bučko-Novomjesto i druge gradove Monarhije bez ikakvog troška, a na inozemstvo po najboljem dnevnom tečaju.

Izdaje vrednote na sva mesta Monarhije i inozemstva.

Bavi se kupnjom uz tovarne dokumente u Novi Jork, London, Pariz, Hamburg, itd. itd., uz umjereni kamatnjak.

Daje predajme na vrijednostne papire, robu, warrants i tovarne dokumente uz uvjete, koje će se ustanoviti.

Daje jamčevinu za carine skladista Kontiranja (Confirungs-Lager).

Preuzimlje u pohranu i upravljanje:

U sobi sigurnosti, koja pruža najveću garantiju proti kojoj mu drago pogibije provale i varfere i kojoj je posvećen osobiti nadzor sa strane bankovnih organa, primaju se u pohranu vrijednostni papiri, zlato, srebro i dragocjenosti, uz povoljne uvjete, te se na zahtjev preuzima i upravlja-

te isti. Osiguraje vrijednote proti gubitcima žrtvenja.

Banka Commerciale Triestina.

JEDINA HRVATSKA TVORNICA VOŠTANIH SVIEĆA U ŠIBENIKU.

Častim se preporučit p. n. občinstvu, poštovanom svećenstvu, crkvama, bratovštinama, svoju krasnu urediju

TVORNICU VOŠTANIH SVIEĆA

Kod mene se dobit mogu izvrstne, a od mnogih priznate u svim veličinama

— svieće od pravog pčelinjeg voska —

kao i finog crvenog tanjana.

Prodajem dobra vrcanog — po zdravje — koristna meda Klg. po K. 1:20.

Kupujem uz dobru cenu u svim kolikočinama žutog voska.

Svaku i najmanju naručbu p. n. mušterija obavijam najspremnije, kao i uz najpovoljnije uvjete.

S veleštovanjem

VLADIMIR KULIĆ
Šibenik (Dalmacija) Glavna ulica.

JEDINA HRVATSKA TVORNICA VOŠTANIH SVIEĆA U ŠIBENIKU.

Svaki trgovac koji ne
oglasuje svoju robu, ustupa
mjesto svojim takmacima, koji oglasuju.

HRVATI,
sjete se družbe
sv.
Cirila i Metoda.

SVOJ K SVOME SVOJ K SVOME

KNJIŽARA I PAPIRNICA IVANA GRIMANI-A

Glavna ulica - ŠIBENIK - Glavna ulica

preporuča svoj veliki izbor lepih HRVATSKIH, ITALIJANSKIH, NJEMAČKIH I FRANCUZKIH KNJIGA, romana, slovnika, rječnika, onda pisačkih sprava, trgovske knjige, uredovog papira, elegantnih listova za pisma, razglednica i t. d.

Prima preplatne na sve

hrvatske i strane časopise

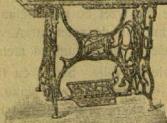
uz originalnu cenu sa tačnim i brzim dostavljanjem u kuću.

Velika zaliha svakovrstnih

toplomjera, zwieker-naočala

od najbolje vrsti i leća u svim gradacijama.

VANSKE NARUČBE OBAVLJA KRETOM POŠTE.

Skladište najboljih i najjeftinijih slavičnih strojeva
"SINGER" najnovijih sistema.

JADRANSKA BANKA

U TRSTU

Bankovne prostorije u ulici Cassa di risparmio, Br. 5.
Vlastita zgrada.

Obavlja sve bankovne i mjenične poslove: eskomptuje mjenice, daje predujmove na vrijednostne papire, kao i na robu ležeću u javnim skladistima.

Kupuje i prodaje vrijednostne papire, svake vrsti, devize, inozemni zlatni i srebreni novac, te banknote i unovčuje kupovne i izdrijebane papire uz najpovoljnije uvjete.

Izdaje dozname na sva glavnija tržista monarhije i inozemstva, te otvara vjeresije uz izprave (dokumente) ukrcavanja.

Prima novac na štedioničke knjižice u tekući i giro račun.

Obavlja sve burzovne naloge najbrže i najbrzije uz vrlo umjerene uvjete.

Posređuje i konvertira hipoteke kod prvih hipotekarnih zavoda uz najnizje uvjete.

Preporuču se
najtoplje P. N. Občinsku
zadržavaju sva
vratna radnja, kao:
raznih djeja i brošura,
pozlenica, kuverata,
iličnih i trgovske

**NOVO
ustanovljena**
Hrvatska Tiskara
u Šibeniku
(ulica Stolne Crkve).

papira, zaručnih i
vjencanih objava,
u struktu zajednica
radnja.
Jamči za tačnu i
moderan izradu uz
posve umjerene cene.